

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

7 juni 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIËN EN BEGROTING

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de oprichting van een wetenschappelijk comité dat de ABAFIM-studie over de financiële transfers tussen deelentiteiten en de federale overheid moet valideren

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de folder 'Vlaanderen in cijfers 2005'

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitspraken van de minister-president in de regeringsverklaring van 18 mei 2005 over het mee bepalen van de vervolgingsprioriteiten door de Vlaamse Regering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Dinsdag 7 juni 2005

Voorzitter: de heer Sven Gatz

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.41 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de oprichting van een wetenschappelijk comité dat de ABAFIM-studie over de financiële transfers tussen deeltentiteiten en de federale overheid moet valideren

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Hauthem tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de oprichting van een wetenschappelijk comité dat de ABAFIM-studie over de financiële transfers tussen deeltentiteiten en de federale overheid moet valideren.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, we hebben al een aantal vragen gesteld over de verschillende onderdelen van de regeerverklaring van 18 mei 2005. Onze algemene conclusie was dat dit groot Vlaams offensief – al dan niet als compensatie voor het debacle van Brussel-Halle-Vilvoorde – niet veel nieuwe dingen bevatte. Het bevatte dingen die ofwel in het regeerakkoord, ofwel in de beleidsnota stonden, ofwel door de regering in antwoord op vragen om uitleg en interpellaties al waren toegezegd. Er is voor een groot deel herhaald wat al bestond.

Een van die elementen is dat de Vlaamse Regering in de komende weken zou overgaan tot de oprichting van een wetenschappelijk comité dat de ABAFIM-studie over de financiële transfers tussen de deeltentiteiten en de federale overheid zou moeten valideren. U kunt dit dikwijls herhalen in een regeerverklaring, maar nieuw is dat niet. Het werd nochtans als een nieuw element voorgesteld. Ik zal niet alle cijfers herhalen, want die zijn bekend. De ABAFIM-studie is nog door de vorige Vlaamse Regering besteld. Toenmalig minister-president Somers heeft op 20 april 2004 gesteld dat het rapport in de eindfase zat en dat een team van de KUL samen met het KBC-team, dat onder de auspiciën van ABAFIM werkte, de studie aan het afwerken was.

We kennen de conclusie van het onderzoek van KBC: transfers ten belope van 4,5 miljard frank zonder rekening te houden met de intrestlasten. Die studie is u ook bezorgd. In de herfst van 2004 hebben de resultaten van de ABAFIM-studie niet alleen de KBC-studie bevestigd, maar zelfs nog versterkt. Ze kwam uit op een bedrag van 6,6 miljard frank dat van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel gaat, ook zonder intrestlasten.

We hebben u daar een vraag om uitleg over gesteld en op 26 oktober 2004 antwoordde u: ‘De wetenschappers waren het eens over de parameters. Die genereren cijferreeksen. De parameters moeten worden gevalideerd om het debat zuiver te houden. Dat hoeft geen jaren te duren, dat kan in enkele maanden tijd. Ik ben van plan daartoe een panel samen te stellen van vier of vijf professoren, zowel Nederlandstalige als Franstalige. Ik wil de onbetwistbaarheid van de studie kunnen invoeren in toekomstige besprekingen.’ Verder zei u ook nog: ‘Ik betwist het cijfer van ongeveer 5 miljard niet. Misschien is het een van mijn karak-

Van Hauthem

tertrekken, maar ik heb graag echt onbetwistbare gegevens. Ik wil inspanningen leveren voor die validering.'

Ik kom niet terug op de discussie of de opeenvolgende studies uit de jaren negentig en 2004 door KBC en ABAFIM nog eens moeten worden gevalideerd om toch zeker te zijn dat de parameters kloppen. Ik kom wel terug op mijn uitgangspunt dat dit element uit de regeerverklaring niet nieuw is. Aangezien u het toch in uw regeerverklaring hebt aangehaald, vraag ik naar de stand van zaken met betrekking tot de validering van de ABAFIM-studie. Mag uit uw verklaring van 18 mei 2005 worden geconcludeerd dat hier nog steeds geen werk van is gemaakt? Welke einddatum stelt u voorop voor deze validering?

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik heb zelf gezegd dat de regeerverklaring niet allemaal nieuwe elementen bevatte, maar dat het belangrijk is dat er resultaat wordt geboekt. Sinds 18 mei zijn met de federale regering op het vlak van het financiële contentieux nieuwe afspraken gemaakt. Ik verwijs naar het Interministerieel Comité voor Financiën en Begroting van vorige week waar de federale regering teruggekomen is op de eenzijdige maatregel omtrent het vakantiegeld, waar zelfs een beroep op het belangenconflict van dit Vlaams Parlement niets had uitgehaald.

Er is een akkoord om inzake de bijdrage vanuit Vlaanderen aan de afbouw van de globale overheidsschuld ons te aligneren op de HRF-norm van 2000. Ook de vervanging van het BNI door het BBP als groeinnorm aan de inkomstzijde voor Vlaanderen is verworven, alsook het principe van een correctiemechanisme. Over de verrekening van de Vlaamse lastenverlaging om een activeringsresultaat te bereiken in bedrijfsvoorheffing, is een principeakkoord. We zullen de bespreking daarover morgen afronden.

Ook over de verlaging van de bedrijfsvoorheffing op de activeringspremies van 27,5 naar 11 werd vorige week een principe overeengekomen, onder voorbehoud van de technische uitwerking, want

er is zelfs een wettelijke wijziging nodig. De discussie over de doorstorting van de werkgeversbijdrage in het licht van de sociale Maribel, werd op gang gebracht. Vorige week vrijdag werd tijdens de Interministeriële Conferentie Werkgelegenheid gepraat over de controle op de werkwillegheid en de wijze waarop die in het Franstalige landsdeel wordt georganiseerd via Forem. Ook op dat vlak hebben we stappen vooruit gezet.

Aan elk van die punten wordt gewerkt. Uiteraard kunnen we niet alles oplossen in twee weken tijd. Zelfs aan twee maanden zullen we niet genoeg hebben om alles op te lossen. We moeten er dag in dag uit aan werken en we boeken wel degelijk resultaten. In vergelijking met twee weken geleden, is er vooruitgang.

De validatie van de ABAFIM-studie is wel belangrijk. Ik onderneem een poging om die te laten gebeuren door een panel van onder meer Franstalige professoren. De afgelopen weken en maanden hebben we gemerkt dat ook in de Franstalige media de bewustwording is gegroeid over het bestaan van de transfers en over het niet altijd doelmatige effect ervan. Een validatie door onder meer Franstalige experts van de ABAFIM-studie kan daartoe bijdragen en kan het debat objectiveren. Ik heb het dossier de voorbije weken en maanden niet laten rusten.

De eerstvolgende weken kan de oprichting van het wetenschappelijke comité plaatsvinden. Het is geen eenvoudige opdracht om de echte specialisten rond de tafel te krijgen. We hebben diverse gesprekken gevoerd. Het staat reeds vast dat het panel onder het voorzitterschap van de heer Van De Voorde, de voormalige secretaris-generaal van het federaal ministerie van Financiën, zal functioneren. Hij is bereid om het voorzitterschap van het panel van experts op zich te nemen. In februari en maart werden voorbereidende gesprekken met hem gevoerd met het oog op de concrete aanpak en de uitvoering van de opdracht en op de doelstellingen van de validatieopdracht. Er werd een ontwerp van mandaat-protocol opgesteld dat de verschillende doelstellingen integreert. Ook op het vlak van de praktische modaliteiten, inclusief de materiële ondersteuning, werden stappen gezet op het vlak van het secretariaat en de ondersteunende begeleiding.

Het is de bedoeling om een panel op te richten onder het voorzitterschap van de heer Van

Leterme

De Voorde, dat bestaat uit drie Nederlandstalige en drie Franstalige experts. We zoeken daartoe wetenschappers, liefst academici, van wie de wetenschappelijke verdienste niet betwist wordt. Een aantal professoren werd aangezocht. Ik verwacht de komende weken een definitieve aanvaarding of weigering om deel uit te maken van het panel. Ondertussen hebben reeds drie of vier van de zes professoren toegezegd. Ik geef de namen echter niet vooraleer het volledige panel is samengesteld. We hopen dat dat over enkele weken het geval is, zodat het wetenschappelijke comité kan worden geïnstalleerd en zijn werk kan doen.

Uiteraard zal met die mensen een concreet tijdsplan worden bepaald. Ik zal de samenstelling van het wetenschappelijke comité en de afspraken erover zelf voorleggen aan de Vlaamse Regering, zodat het comité kan werken op basis van een beslissing van de Vlaamse Regering. De einddatum moet nog worden bepaald. Het gaat in geen geval over een werk van jaren. Ik bevestig hiermee mijn woorden van eind oktober 2004.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, u hebt op 26 oktober inderdaad gezegd: 'Dat hoeft geen jaren te duren, het kan in enkele maanden tijd.'

Ik stel vast dat een en ander dat in principe niets te maken had met Brussel-Halle-Vilvoorde, nu wel kan worden geregeld. Blijkbaar is er dus wel een koppeling gemaakt: door het wegvallen van Brussel-Halle-Vilvoorde zijn er een aantal andere zaken in beweging gekomen.

Ik verwonder me er nog steeds over dat het zolang duurt. Uw aankondiging dateert van 26 oktober van vorig jaar. Nu hoopt u dat u het wetenschappelijke comité binnen een paar weken samengesteld krijgt. Ik hoop dat het wetenschappelijke comité zijn werk zal doen en ik begrijp dus dat u er geen exacte einddatum op kunt plakken. Het kan echter evengoed weer maanden duren.

Ik hoop dat er niet overloos zal worden gediscussieerd over de parameters. In het verleden hebben we dat in het federale parlement meegemaakt. De

transfers waren reeds aan de orde naar aanleiding van eerdere studies van de Leuvense professoren. In de Kamer werd in de jaren negentig de commissie-Jadot opgericht. Jaar na jaar zou die verslag uitbrengen over de transfers binnen de sociale zekerheid en binnen de diverse sectoren van de sociale zekerheid. Elk jaar opnieuw bracht de commissie-Jadot een rapport uit waarin stond dat men het niet eens geraakte over de parameters. De commissie is nooit tot een conclusie inzake de transfers gekomen.

Ik hoop dat de validatie niet leidt tot eenzelfde scenario. Ik voorspel dit niet, ik spreek alleen mijn bekommernis uit over de kans om in een overloos debat terecht te komen omdat men het niet eens is over de parameters. Het gevolg daarvan zou zijn dat de geloofwaardigheid van de studies van de KBC en ABAFIM, de administratie zelf dus, zouden worden ondergraven. Dit staat dan nog los van wat men met de conclusies zal doen en op welk forum – met of zonder hoofdletter – ze zullen worden aangekaart.

Laten we er hypothetisch en optimistisch van uitgaan dat de validatie er komt. Op welk forum zult u die dan aankarten? Sommigen hebben immers al gesteld dat niet alleen Brussel-Halle-Vilvoorde maar alles wat communautair is, in de koelkast zit tot het einde van het jaar. Vorige week heb ik aan de vice-premier en minister van Institutionele Aangelegenheden in de Senaat gevraagd hoe het zit met het Forum. Dat is een soort monster van Loch Ness dat af en toe eens opduikt en daarna voor lange tijd verdwijnt. Hij antwoordde: 'Na de zomer zullen we wel zien.' Er zit dus helemaal geen schot in de zaak.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer Van Hauthem, ik ben blij dat u erkent dat we resultaten hebben geboekt die enkele weken of maanden geleden niet mogelijk zouden zijn geweest op het vlak van de financiële verhoudingen en van de financiële verhoudingen met de federale overheid.

Ik meen dat een half jaar kan volstaan om de validatie te doen, maar als we de professoren au sérieux nemen, moeten we hen daarover consulteren. Het is in deze periode niet evident om hen rond de tafel te krijgen omwille van de examens. Over dergelijke praktische modaliteiten doet u nogal denigrerend, maar we worden er wel mee geconfronteerd.

De heer Joris Van Hauthem: In oktober van vorig jaar waren er toch geen examens?

Minister-president Yves Leterme: Neen, maar in februari en maart wel.

De parameters vormen natuurlijk een deel van het risico. Er wordt geen resultaatsverbintenis gekoppeld aan onze vragen. Indien blijkt dat er geen overeenstemming kan worden gevonden, dan is dat een nieuw element. Verwijzende naar het publieke debat van de afgelopen weken en maanden, ook in de Franstalige media, is het van belang om een poging te ondernemen om de validatie van de cijfers te bekomen van Franstalige professoren. De cijfers werden door Vlaamse instanties verzameld en kunnen hoe dan ook rebus sic stantibus voorwerp uitmaken van verdachtmakingen vanuit Franstalige hoek. Als we stappen vooruit kunnen zetten door de validatie, boeken we sowieso nettowinst. Lukt dat niet, dan is er nog niets verloren, maar ook niets gewonnen.

Mijnheer Van Hauthem, er is toch sprake van een evolutie. U verwijst naar het feit dat jaren geleden al werd gesproken over de transfers in de sociale zekerheid. Ondertussen is er een evolutie merkbaar in de invulling van het begrip 'transfer'. Van het wat beperkt invullen van het begrip door het te linken aan socialezekerheidsuitgaven, zijn we geëvolueerd naar een begrip dat ook de dynamiek aan de inkomstzijde in ogenschouw neemt. Er is een evolutie merkbaar in het maatschappelijke debat over de transfers. Ik heb het nu niet over de problematiek van de schuld en de aflossing van de totale Belgische schuld.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister-president, ik begrijp uw logica wel, maar ik volg ze politiek gezien niet. Sinds het eind van de jaren tachtig is de ene studie op de andere gevolgd. We hebben hier een speciale commissie opgericht en een opdracht gegeven aan de Leuvense professoren. Gedurende al die jaren werd de tendens bevestigd.

Nu stelt u dat het feit dat de cijfers aan Vlaamse kant werden verzameld, een verdenking kan doen ontstaan. Het kan toch niet dat er verdenking ontstaat wanneer professoren van Vlaamse universiteiten een onderzoek uitvoeren zonder dat daarbij Franstalige collega's worden betrokken? De conclusies hadden al lang getrokken moeten

worden. Van de gegevens van de professoren hadden we een politiek punt moeten maken.

Ik begrijp dat u zekerheid wilt en dat u ook wilt dat aan de andere kant van de taalgrens op basis van een aantal parameters wordt erkend dat er niet-verklaarbare transfers zijn. We weten dat echter al lang, ook aan de andere kant van de taalgrens. U geeft hun dus nog een beetje uitstel, maar wat als de resultaten er zijn? Wat zal er gebeuren met een aantal gerechtvaardigde, heel gematigde en heel realistische eisen?

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Steven Vanackere tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de folder 'Vlaanderen in cijfers 2005'

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanackere tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de folder 'Vlaanderen in cijfers 2005'.

De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, een paar weken geleden ontving ik het foldertje 'Vlaanderen in cijfers 2005' in de bus. Het betreft geen eenmalige, maar een jaarlijkse uitgave. De brochure draagt een nogal ambitieuze titel die verwachtingen schept. Omwille van de glossy uitvoering ga ik ervan uit dat het foldertje voor een ruim publiek bedoeld is. Ik heb ook de website bezocht waarnaar verwezen wordt in de folder. Meteen kreeg ik een beeld van de rijke informatie waarover we in Vlaanderen beschikken over bijzonder veel onderwerpen van maatschappelijke relevantie: de arbeidsmarkt, mobiliteit, energie, gezondheid, milieu, sport, cultuur, wonen en welzijn.

Op basis van de titel verwacht de lezer in het foldertje goed statistisch materiaal te vinden dat kan bijdragen tot een goed maatschappelijk debat over

Vanackere

diverse onderwerpen. Ik verwachtte cijfers over de verkeersveiligheid, over het aanbod van de Vlaamse zorgvoorzieningen, over de kwaliteit van de lucht of van het water. Dat soort onderwerpen kunnen in brede kringen tot een beter debat leiden indien ze gebaseerd zijn op waardevolle cijfers.

Die gegevens zijn beschikbaar, maar wie het documentje doorneemt, stelt vast dat het vanuit een andere inspiratie werd opgesteld. Er staan alleen maar gegevens in over de bevolking en over een reeks economische indicatoren zoals ondernemingen, bruto toegevoegde waarde, tewerkstelling, omzet, uitvoer en investeringen. De cijferreeksen worden in reliëf gezet door ze te vergelijken met de Belgische cijfers. Daarnaast werd enorm veel werk gemaakt van een provinciale benadering, want alles werd ook opgesplitst in de verschillende provincies. Zo kan men bijvoorbeeld te weten komen hoeveel werknemers er in West-Vlaanderen tewerkgesteld zijn in de sector 'Vervaardiging cokes, geraffineerde aardolieproducten en splijt- en kweekstoffen'. Het antwoord is nul.

Ik weet wel dat het makkelijk is om kritiek te geven en ik wil mijn opmerkingen niet negatief doen klinken. Ik weet dat het niet makkelijk is om met een paar goed gekozen statistieken een beeld van Vlaanderen te schetsen. Toch meen ik dat het publiceren van een folder met honderden economische sectorale cijfers, een kleinere maatschappelijke bijdrage levert dan een folder met een – uiteraard altijd bekritiseerbare – selectie van een aantal gegevens die in scholen, verenigingen en elders gebruikt kan worden als een kleine statistische identiteitskaart van de Vlaamse Gemeenschap. Door het accent te leggen op de sectoranalyse komen de prioriteiten van de Vlaamse Regering zorgzaamheid, werkzaamheid en duurzaamheid niet evenwichtig aan bod.

Daarenboven worden de cijfers gekenmerkt door een ander euvel: de onduidelijkheid over wat onder 'Vlaanderen' moet worden verstaan. Als het gaat over de bevolking, wordt er klaarblijkelijk uitgegaan van de inwoners van het Vlaamse Gewest. Ik word als Brusselse Vlaming of Vlaamse Brusselaar dus niet in de statistieken opgenomen, want wij maken geen deel uit van 'Vlaanderen'. Na enig puzzelwerk heb ik ontdekt dat voor wat de schoolbevolking betreft, de kinderen die in

Brussel naar school gaan, wel deel uitmaken van 'Vlaanderen'. De som van de provincies stemt niet overeen met het totaal voor Vlaanderen. Ik veronderstel dat dat geen fout is, maar dat het om de Brusselse schoolbevolking gaat. Het is echter niet de bedoeling om detailkritiek te geven. Iedereen die institutioneel goed beslagen is, weet dat de economische indicatoren enkel op het Vlaamse Gewest betrekking kunnen hebben. Dit wordt echter niet verduidelijkt in de folder en kan bijgevolg tot misverstanden leiden.

In de met redenen omklede motie tot besluit van de beleidsnota statistiek die unaniem werd goedgekeurd op 16 februari, vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering om niet alleen aandacht te hebben voor statistieken die betrekking hebben op gewestelijke indicatoren, maar om ook meer statistische kennis te verwerven over aangelegenheden die de gemeenschapsbevoegdheden aanbelangen. Het accent op een aantal gemeenschapsbevoegdheden – wat uiteraard impliceert dat Brussel ook volwaardig aan bod komt in de cijferreeksen – wordt best ook toegepast in de communicatie over de statistieken gericht tot het grote publiek.

Mijnheer de minister-president, bent u bereid om de brochure 'Vlaanderen in cijfers' te laten evalueren vooraleer de editie 2006 wordt uitgegeven? Is het niet beter om te onderzoeken hoe de maatschappelijke meerwaarde kan worden verhoogd in plaats van een volgende editie klaar te stomen op dezelfde leest als de afgelopen jaren?

Hebt u al invulling laten geven aan de oproep van het Vlaams Parlement om meer statistische kennis te verwerven? Hebt u er al voor kunnen zorgen dat ook het grote publiek iets kan aanvangen met de cijfers? Ik blijf er na het bezoek aan de website van overtuigd dat er heel veel informatie beschikbaar is. We moeten die ontsluiten voor het grote publiek. We moeten ervoor zorgen dat de statistieken doen wat ze moeten doen. Ze moeten er niet alleen zijn, maar moeten als basis dienen voor het maatschappelijke debat.

Mijnheer de minister-president, hebt u het accent op de gemeenschapsbevoegdheden al wat laten doorwegen, ook in de communicatie?

Zult u erop toezien dat in toekomstige publicaties de hoofdstad van Vlaanderen ook een volwaardige plaats krijgt?

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Vanackere, ik begrijp de badinerende toon die u aanslaat. Ik zou echter niet graag hebben dat u onrecht doet aan het werk van mevrouw Lemaître en haar collega's op de administratie Planning en Statistiek. Er werd een heel goed beleidsinstrument uitgebouwd. We zijn een jonge constitutionele regio. We bouwen onze beleidsinstrumenten uit. Het niveau dat nu gehaald wordt door de administratie Planning en Statistiek, is bijzonder hoog. Het is niet omdat u een aantal zaken irrelevant vindt, dat ze dat ook maatschappelijk zijn. Ik benadruk dat ik volledig achter het werk van de administratie Planning en Statistiek sta en dat ik de kwaliteit ervan niet graag in twijfel zie trekken.

De folder bestaat al tien jaar en al die tijd werden dezelfde reeksen gehanteerd. Uiteraard worden ze geactualiseerd om ze te kunnen vergelijken – een basiswet van de statistiek – en waardoor tendensen zich kunnen aftekenen. Oorspronkelijk werd de folder uitgegeven door het VEV. Dat verklaart misschien de sterk op economie gerichte inhoud.

Binnen de Vlaamse overheid ontstond 10 à 15 jaar geleden interesse voor de brochure omwille van het mogelijke gebruik ervan bij internationale zendingen en contacten. In die gevallen kunnen bepaalde economische gegevens wel nuttig zijn. Dat is ook de reden waarom er nog altijd een vertaling van wordt gemaakt door de administratie Buitenlands Beleid. Het VEV-verleden en het gebruik tijdens hoofdzakelijk economische contacten buitenslands, verklaren waarom vooral de gewestbevoegdheden aan bod komen en er vooral economische parameters worden gehanteerd.

De schoolbevolking slaat inderdaad op de Vlaamse Gemeenschap: vijf Vlaamse provincies plus het Nederlandstalige onderwijs in Brussel.

Uiteraard ben ik bereid om de brochure te laten evalueren op zijn maatschappelijke meerwaarde. Ik heb bij de bespreking van de beleidsnota 'Vlaamse statistieken 2004-2009' aangekondigd dat we zullen proberen om een meer omvattend regionaal statistisch jaarboek te maken. We willen daartoe samenwerken met het NIS en met de andere gewesten. In afwachting van de realisatie

ervan werd de vouwfolder voor 2005 nog een keer geactualiseerd. Het blijft onze bedoeling om het regionale jaarboek op te starten.

Uiteraard zijn we ook bereid om meer gegevens in te winnen over gemeenschapsbevoegdheden. Er worden terzake reeds inspanningen geleverd. De resultaten ervan zullen duidelijk worden in de loop van juni als we VRIND 2004-2005 verspreiden. Daarin wordt op een meer omvattende manier een volledig overzicht gegeven van statistisch materiaal over het geheel van de bevoegdheden van de Vlaamse Regering. De beleidsprioriteiten inzake zorgzaamheid, werkzaamheid en duurzaamheid – al is die laatste ook een gewestelijke invalshoek – zullen erin aan bod komen. In de mate dat de gegevens over Brussel ook afzonderlijk beschikbaar zijn, zullen ook die worden opgenomen. Bij wijze van samenvatting zal in de nieuwe editie een overzicht worden gegeven van de materies waarop de Brusseltoets al kan worden toegepast.

Ik wil heel uitdrukkelijk verwijzen naar de belangrijke beslissing die we hebben genomen op 17 december 2004, want die speelt in ruime mate in op uw bezorgdheid. Ik heb de indruk dat die beslissing u is ontgaan. We hebben beslist om budgetten vrij te maken voor de oprichting van een interuniversitair documentatie-, informatie- en onderzoekscentrum. Het gaat om 435.000 euro gespreid over twee jaar. De opdracht voor de oprichting werd toegekend aan een consortium, een tijdelijke vereniging van de VUB en de KUB. Dit consortium heeft als opdracht een meetinstrument en een beleidseffectenevaluatiesysteem uit te werken over de toepassing van de 300.000 normen. Minister Anciaux is verantwoordelijk voor Brusselse Aangelegenheden en stuurt het initiatief. De werkzaamheden van het consortium zullen eerstdaags van start gaan.

Op het vlak van communicatie leveren we trouwens bijzondere inspanningen inzake de gegevens over Brussel. Ik verwijs naar een studie van de APS over de verdringing van mensen uit Brussel naar de Rand en verder. Op de website die u hebt geraadpleegd, wordt onder het 'kenniscentrum statistiek' al een rubriek 'Brussel' aangeboden. Daar vindt u alle beschikbare data terug met betrekking tot de hoofdstad op alle beleidsdomeinen. Daaruit blijkt dat we wel degelijk aandacht besteden aan Brussel.

Leterme

Ik onderstreep nogmaals het belang van de beslissing van 17 december 2004 over de oprichting van het interuniversitaire steunpunt. De werkzaamheden van dat steunpunt starten eerstdaags. Ik vermoed dat, gelet op de opdracht om een beleidseffectenanalyse uit te tekenen, heel wat aanzetten zullen worden gegeven, zeker met betrekking tot de gemeenschapsbevoegdheden in Brussel.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik heb met opzet zelf verwezen naar de website om de enorme rijkdom aan informatie die de administratie reeds heeft verzameld in het licht te stellen. Sommigen stellen dat het in onze tijd volstaat om een goede website te hebben, waardoor een brochure dus overbodig wordt. Ik ben het daar niet mee eens, want in verenigingen, scholen en elders kan een brochure een handig en nuttig ding zijn dat kan worden beschouwd als een soort identiteitskaart van Vlaanderen. Ik vind het een beetje ontgoochelend dat we ondanks het feit dat we beschikken over zoveel puike informatie, niet de inspanning leveren om die samen te vatten in een document.

Ik ken nu de zeer economische genese van de brochure. Het kan een heel nuttig instrument zijn voor een bepaalde doelstelling, bijvoorbeeld om bij buitenlandse missies buitenlandse investeerders de kans te geven om inzicht te verwerven in ons economisch landschap, maar ik heb het gevoel dat we de gegevens van de website ook kunnen samenvatten tot beleidsmatig relevante zaken zodat het ook een heel nuttig communicatie-instrument wordt. Ik beweer niet dat de brochure de afspiegeling is van wat APS doet.

U verwijst naar BRIO. We kennen dat initiatief, want we hebben het besproken in de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand. Het is een goed initiatief, op voorwaarde dat het wordt ingeschakeld in het totale Vlaamse beleid inzake statistiek. We mogen niet verzeilen in een situatie waarbij Vlaanderen de statistieken voor het Vlaamse Gewest netjes op orde houdt en er een bijhuis wordt georganiseerd waarbij in een interuniversitair verband cijfers over Brussel bijeen worden gesprokkeld. Ik heb het gevoel dat we er belang bij hebben om van BRIO een instrument te

maken dat in de algemene statistieken die Vlaanderen produceert, beheert en communiceert de Brusselse realiteit integreert. Het is niet goed om Brussel apart te benaderen. Uiteraard vind ik het heel goed dat het manco inzake informatie over Brussel mede wordt opgevangen door dit extra initiatief.

Minister-president Yves Leterme: Ik neem uw zorg inzake afstemming mee. In een stuk van de adjunct van de directeur van de Coördinatie Brussel van de Vlaamse Gemeenschap lees ik: 'Er is ook afstemming nodig met de zogenaamde meet- en weetcel binnen de administratie van de VGC.' U hebt gelijk dat we moeten vermijden dat er dubbel werk gebeurt. De kwaliteit van de statistieken mag niet lijden onder de veelheid van bronnen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitspraken van de minister-president in de regeringsverklaring van 18 mei 2005 over het mee bepalen van de vervolgingsprioriteiten door de Vlaamse Regering

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Steenberge tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de uitspraken van de minister-president in de regeringsverklaring van 18 mei 2005 over het mee bepalen van de vervolgingsprioriteiten door de Vlaamse Regering.

Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, in de regeringsverklaring van 18 mei 2005 verklaarde u dat voor een efficiënte handhaving van de normen die binnen de Vlaamse bevoegdheden ook strafrechtelijk worden bestraft, de Vlaamse Regering een permanent overleg wenst met de minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal. Op die manier zou de Vlaamse Regering

Van Steenberge

in samenspraak met de rechterlijke macht de vervolgingsprioriteiten mee kunnen bepalen. Ik begrijp uw bekommernis. Vlaanderen heeft eigen bevoegdheden en wenst daarbinnen eigen normen te hanteren. Als die worden overtreden, moeten ze bestraft worden, maar Vlaanderen kan niet vervolgen. Dit is nogal frustrerend, rekening houdend met de huidige minister van Justitie. Deze frustratie is echter niet nieuw, want Vlaanderen heeft al een aantal pogingen ondernomen om de vervolgingsprioriteiten mee te helpen bepalen.

Tussen verschillende Vlaamse ministers en de federale minister van Justitie bestaan er op dit moment reeds verschillende protocols, samenwerkingsakkoorden en prioriteitennota's die krachtlijnen bevatten betreffende de verdere samenwerking tussen de federale en de Vlaamse overheid inzake veiligheids- en strafuitvoeringsbeleid in domeinen die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest behoren. Op het domein van Welzijn is er bijvoorbeeld het protocolakkoord van 26 maart 2001 houdende de krachtlijnen van de verdere samenwerking op het grensgebied Welzijn/Justitie. Zo zijn er ook protocols op de domeinen milieu, ruimtelijke ordening, enzovoort.

Uit al deze akkoorden, protocols en prioriteitennota's blijkt dat het tot de exclusieve bevoegdheid van de minister van Justitie behoort om omzendbrieven te sturen betreffende de vervolgingsprioriteiten en dat het enkel de minister van Justitie is die overleg pleegt met het College van Procureurs-generaal. Het zijn de procureurs-generaal die richtlijnen moeten geven aan de procureurs des Konings betreffende het effectief te volgen strafuitvoeringsbeleid. In de praktijk wordt het strafuitvoeringsbeleid dus volledig bepaald door de minister van Justitie, ook in zaken die tot de exclusieve bevoegdheid van Vlaanderen behoren. Bij de voorstelling van zijn boek 'Het Vlaamse gerecht' – ook al is het van een socialist, het is geen kookboek – stelde de heer Landuyt dat wetten en decreten pas zin hebben als ze kunnen worden afgedwongen door de rechter. Hij moest jammer genoeg vaststellen dat de politie, het parket en de rechtbanken geen rekening houden met het Vlaamse beleid.

Een betekenisvol voorbeeld is het domein van de milieuwetgeving. Reeds in 2000 werd er een pro-

tocol afgesloten tussen het Vlaamse Gewest, justitie en de Vlaamse parketten-generaal om milieudelicten in Vlaanderen strenger aan te pakken. Er werd zelfs een prioriteitennota vervolgingsbeleid opgesteld tussen het Vlaamse Gewest en het College van Procureurs-generaal. In het Milieuhandhavingsrapport van de Vlaamse Milieu-inspectie blijkt dat het gerecht uiteindelijk 68 percent van de PV's seponereert. Het gerecht geeft dus bijna geen gevolg aan het Vlaamse beleid en de prioriteitennota vervolgingsbeleid.

In een domein zoals milieuwetgeving, dat tot onze exclusieve bevoegdheid behoort, is Vlaanderen niet eens in staat deze wetten af te dwingen. Hetzelfde geldt voor de prioriteitennota die door de bevoegde ministers werd opgemaakt in samenspraak met de Vlaamse procureurs-generaal doordat de federale minister van Justitie niet de nodige ministeriële omzendbrieven verstuurt. Die zijn nochtans noodzakelijk om deze misdrijven effectief te bestraffen. Als we dat in ogenschouw nemen, hoe zou de Vlaamse Regering dan in staat zijn om dit af te dwingen voor domeinen die slechts in de marge tot onze bevoegdheden behoren? We hebben in amper één jaar van de huidige legislatuur al verschillende malen meegemaakt hoe minister van Justitie, mevrouw Onkelinx, weigert rekening te houden met de Vlaamse verzuchtingen omtrent het vervolgingsbeleid in domeinen die tot de bevoegdheden van Vlaanderen behoren, zoals het camping- en milieubeleid. Ik heb het dan nog niet over de domeinen die maar gedeeltelijk tot onze bevoegdheden behoren. Herinner u hoe minister Onkelinx minister Vervotte uitlechte in verband met het jeugdsanctierecht. Ook inzake het draagmoederschap moet minister Vervotte via de pers vernemen wat haar federale collega zal doen.

Mijnheer de minister-president, wat bedoelt u met permanent overleg met de minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal? Zal dit overleg gebeuren met de respectievelijke Vlaamse ministers of zult u zelf dit overleg voeren? Hebt u reeds gesprekken gehad met de minister van Justitie over de vraag hoe dit overleg plaats moet vinden? Zo ja, wat was de reactie van de federale minister? Zo neen, hebt u een plan om tot dergelijk overleg te komen? Zullen de meerderheidspartijen in de federale regering wetsvoorstellen indienen om eventueel een permanente Vlaamse vertegenwoordiger binnen het College van Procureurs-generaal te laten aanstellen?

Van Steenberge

reurs-generaal af te vaardigen? Zult u zelf of de bevoegde Vlaamse ministers het Vlaams Parlement op regelmatige basis op de hoogte brengen van het verloop van dit overleg?

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, ik wil het betoog van mevrouw Van Steenberge enigszins nuanceren. Er zit waarheid in, maar als lokaal mandataris ervaar ik dat op het vlak van ruimtelijke ordening en stedenbouw bijna alle ernstige overtredingen worden gesanctioneerd of dat er advies wordt gevraagd.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Van Steenberge, u stelt een aantal vragen over intenties van de regering. Op basis van het Reglement van het Vlaams Parlement kan ik daar niet op antwoorden.

Ik vind dit een belangrijk onderwerp, los van het partijpolitieke steekspel. Er lopen een aantal dingen fout. Binnen de Belgische institutionele context is het vervolgingsbeleid een federale bevoegdheid. Als we het Vlaamse beleid sterk willen houden, moeten we het kunnen handhaven door strafbare normen op te stellen. We moeten overleg kunnen plegen over de concrete invulling van de vervolging, in een geest van samenwerking met en loyale medewerking van de federale minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal.

Ik schets nog even de historiek om dan te wijzen op wat er volgens ons fout loopt en wat op punt moet worden gezet. Van 1996 tot begin 2000 was er bij het College van Secretarissen-generaal een interdepartementale werkgroep Strafbaarstellingen met als opdracht enerzijds de inventarisatie van de strafbaarstellingen in de verschillende decreten en anderzijds het uitwerken van passende voorstellen voor het wegwerken van knelpunten die men in de praktijk ervoer. Deze werkgroep werd opgericht op vraag van de Vlaamse Regering in het kader van de discussie in de commissie voor Staatshervorming over verdere stappen in de staatshervorming.

Gaandeweg is de inventarisatie van knelpunten geëvolueerd naar een debat over hoe zaken beter

kunnen verlopen, gelet op de bevoegdheidsverdeling. Door de werkgroep zijn er een aantal departementsoverschrijdende acties uitgewerkt, terwijl elke secretaris-generaal voor zijn departement een inventarisatie en evaluatie heeft gemaakt van strafbaarstellingen en concrete acties tot bijsturing.

In dezelfde periode is er binnen het departement Leefmilieu en Infrastructuur een commissie Vervolgingsbeleid geïnstalleerd onder voorzitterschap van de secretaris-generaal van LIN en samengesteld uit vertegenwoordigers van de Vlaamse parketten-generaal in Brussel, Gent en Antwerpen, de vertegenwoordiger van de minister van Justitie en vertegenwoordigers van de inzake LIN-materies bevoegde kabinetten en administraties. Die commissie heeft een prioriteitennota opgesteld over het vervolgingsbeleid met betrekking tot ruimtelijke ordening en leefmilieu. Verder kwamen daarbij algemene thema's, zoals de dwangsom als middel tot handhaving, en concrete knelpunten inzake het vervolgingsbeleid aan bod.

Er is dan een regeringsbeslissing van 23 februari 1999 waarbij er geopteerd werd om het overleg met de parketten te structureren volgens de werkwijze die LIN hanteert, namelijk een periodiek overleg in een commissie Vervolgingsbeleid met ambtenaren, vertegenwoordigers van kabinetten en gemachtigden van de parketten-generaal onder voorzitterschap van de secretaris-generaal van LIN. Het was de bedoeling dat dit voorbeeld zou worden gevolgd door de andere departementen. Er is toen een inventaris van sectoren opgemaakt, zoals de sportsector met de dopingproblematiek, de bejaardenzorg, de ziekenhuizen en de inspectie werkgelegenheid. Die sectoren werden als prioritaire beleidssectoren afgelijnd. De secretarissen-generaal werden in het besluit van 23 februari 1999 gemachtigd om dat werk te doen. Aan het College van Secretarissen-generaal werd gevraagd jaarlijks over de voortgang te rapporteren met voorstellen voor opvolging en nieuwe initiatieven.

De toenmalige minister-president heeft op het einde van de legislatuur zijn federale collega van Justitie en het College van Procureurs-generaal op de hoogte gesteld van het standpunt van de Vlaamse Regering. De toenmalige minister van Justitie, de heer Van Parys, heeft ingestemd met het voorgestelde overleg met de parketten. Het college van College van Procureurs-generaal ging ermee akkoord dat knelpunten en andere themata

Leterme

steeds bespreekbaar zouden zijn met de voor het domein bevoegde procureur-generaal. Indien er overlappingsen zouden zijn, zou dit gebeuren met het volledige college van College van Procureurs-generaal.

Blijkt echter dat er sinds 2000 interdepartementaal geen nieuwe initiatieven zijn genomen inzake strafbaarstelling omdat er in de praktijk voorrang werd gegeven aan een gedecentraliseerde aanpak en aan bilateraal overleg. Er werd naar oplossingen gezocht op het terrein zonder dat de algemene sturing en coördinatie in het oog werden gehouden. De reden is dat niet alle administraties en departementen op dezelfde manier werden betrokken. Een echte evaluatie van de stand van zaken en probleempunten zoals gesteld in het besluit van 23 februari 1999 is nooit gebeurd. Vanuit dat perspectief stellen we in de regeringsverklaring van 18 mei 2005 een efficiënt handhavingsbeleid en het overleg met de federale overheid voorop.

Volgens ons moet met betrekking tot de problematiek van de vervolging, de handhaving prioritair worden gesteld. Het is niet haalbaar om anno 2005 en rekening houdend met de werklast van de verschillende betrokken partners, een degelijk vervolgings- en handhavingsbeleid uit te werken voor alle bepalingen van de Vlaamse wetgeving en alle strafbepalingen die in de Vlaamse decreetgeving zijn ingelast. Bovendien zullen we – vanuit de werkzaamheden die ik verhoop te kunnen opstarten – op een bepaald moment kunnen nagaan of een strafbaarstelling wel het goede instrument is om een bepaalde beleidsdoelstelling te bereiken. Ik kan me voorstellen dat hier in het verleden decreten zijn goedgekeurd waarin strafbaarstellingen zijn opgenomen, maar waarvan na verloop van tijd blijkt dat die niet de meest efficiënte manier zijn om het decreet te handhaven. We vinden het jammer dat het besluit van 23 februari 1999 op dat punt nooit is uitgevoerd.

Daarnaast moet het gestructureerd periodiek overleg met de parketten verder vorm krijgen. Mijnheer Matthijs, u verwijst naar ruimtelijke ordening. Ook in de sector leefmilieu is er overleg en is het college van College van Procureurs-generaal daarmee bezig. We vinden wel dat er wat extra aandacht voor kan zijn.

De bedoeling is dat we in de volgende weken dienaangaande op initiatief van de Vlaamse Regering een overleg zullen laten plaatsvinden met de diensten van de administratie om uitvoering te geven aan punt 5 van de beslissing van de Vlaamse Regering van 23 februari 1999 en om een actualisering en versterking van de huidige aanpak uit te werken, inclusief een evaluatie of strafbaarstellingen de meest efficiënte manier zijn om Vlaamse regelgeving te handhaven.

U had een vraag over overleg tussen de Vlaamse Regering en de federale minister van Justitie. Er is morgen Overlegcomité en ik zal daar met minister Onkelinx voor het eerst informeel contact over hebben. Een gestructureerd periodiek overleg met de parketten moet bij voorkeur domeinspecifiek en bilateraal gebeuren, maar wel met een gecentraliseerde en gecoördineerde opvolging. Het kan natuurlijk niet dat het in het ene geval wel gebeurt en in het andere niet. Dat leidt tot verschillende intensiteiten van strafbaarstelling van bepaalde normen, inclusief inzake ruimtelijke ordening en leefmilieu. Dat mag niet aan het toeval worden overgelaten. Onder verantwoordelijkheid van de bevoegde minister moet er op een meer gecoördineerde manier opvolging gebeuren. Het is de bedoeling dat de bevoegde ministers dat zelfstandig kunnen doen. Als ze daar in het Vlaams Parlement over worden ondervraagd, komt het hun toe om een stand van zaken te geven van het overleg. Ik zal zelf zorgen voor het opstarten van een gecoördineerd overzicht zodat ook interdepartementaal en tussen de verschillende ministers tijdig de stand van zaken kan worden opgemeten. Ik zal dit persoonlijk opvolgen en uitvoering geven aan wat de Vlaamse Regering in 1999 heeft beslist.

U had nog een vraag over de meerderheidspartijen in het federale parlement. We zullen zien wat daar gebeurt. Ik verwijs naar artikel 151, paragraaf 1 van de Grondwet, die uitdrukkelijk het vervolgingsbeleid opdraagt aan het openbaar ministerie en aan de federale minister van Justitie. Ik ga daarmee bijna zover als zeggen dat er een aanpassing moet komen van de Grondwet.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord.

Van Steenberge

Ik begrijp uw bekommernis inzake het overleg. Mijn vraag ging niet over het zinvol zijn van straffen, want dat is een ander debat. Het gaat mij over het overleg. U zegt dat er een domeinspecifiek en bilateraal overleg moet komen. Ik twijfel niet aan uw goede bedoelingen, maar wel aan die van de personen die aan de andere kant van de tafel zitten. Ik heb nog niet zo'n lange parlementaire ervaring, maar heb wel al meegemaakt dat de loyaliteit daar niet zo groot is. Ik zal dit dossier blijven opvolgen. Ik heb te weinig tijd gehad om cijfers per domein op te vragen, maar zal dat alsnog doen. Ik zal u en de bevoegde ministers daarover ondervragen, maar ik denk dat de enige oplossing de splitsing zal zijn van justitie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.39 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP: Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN: Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

